

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΜΠΕΝΑΚΗ

ΤΑ ΝΕΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ

• ΙΟΥΛΙΟΣ – ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1984

Τά Νέα τῶν Φίλων 3/84

Μηνύματα

Ἐπί τῆ ζωῆ τοῦ Μουσείου

Ἐπί τῆ δραστηριότητα
τῶν «Φίλων»

Συμπαράσταση τῶν «Φίλων»

Νά γνωρίσουμε τό Μουσείο μας

Μέ τά ξένα Μουσεία

Πρόγραμμα ἐκδηλώσεων

2. Νά γνωρίσουμε καλύτερα τό Μουσείο μας
3. Προληπτική προστασία –
Ἡ ἔκθεση τοῦ ICCROM
4. ΚΟΣΜΗΣΙΣ –
Ἡ ἔκθεση τοῦ Μουσείου στό Fribourg
6. Κοινή συνάντηση Δ.Ε. τοῦ Μουσείου
καί Δ.Σ. τῶν «Φίλων»
6. Ἐκδηλώσεις τοῦ τριμήνου
7. Στό πρόγραμμα προληπτικῆς προστασίας
7. Λογαριασμός δωρεῶν-Art Fund
10. Νομική μορφή-Περιεχόμενο-Διοίκηση
8. Ὑπηρεσίες-Στελέχωση
11. Βιβλιοθήκη
13. Τό Εἰ: Συνέδριο τῆς ΔΟΦΙΜ - Παρίσι
14. Γ.Σ. τῆς ΔΟΦΙΜ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

«Νά γνωρίσουμε καλύτερα τό Μουσείο μας»

Νά γνωρίσουμε τίς Συλλογές του. Τά άνεκτίμητα έκθέματά του καί τή σπουδαιότητα τών 'Αρχείων του. Νά γνωρίσουμε τό έμψυχο δυναμικό του. Τούς έπιστημονικούς καί λοιπούς συνεργάτες του καί τά προβλήματα πού άντιμετωπίζουν στήν έρευνα, τήν ταξινόμηση, τήν παρουσίαση, τή φύλαξη, τή συντήρηση καί τό ξαναζωντάνεμα τών κακοπαθημένων άπό τό χρόνο δειγμάτων του πολιτιστικού παρελθόντος του έθνους μας.

Νά μάθουμε γιά τούς Νεοέλληνες εκείνους Μαικήνες, πού επί τόσα καί τόσα χρόνια, μέ δωρεές έντυπωσιακές σέ αξία καί σέ αριθμό, πλουτίζουν αδιάκοπα τίς Συλλογές του Μουσείου, συνεχίζοντας έτσι τό μεγάλο παράδειγμα του 'Ιδρυτή του.

Νά μάθουμε άκόμη γιά τήν προσφορά καί τή συμβολή τών άναρίθμητων «Φίλων» καί φίλων τών «Φίλων» στήν άνάπτυξη του Μουσείου μας καί τήν άκτινοβολία του στήν πνευματική ζωή του τόπου.

Θά διαπιστώσουμε έτσι ότι δέν ύπάρχει χαρακτηριστικότερο παράδειγμα του τί μπορεί νά έπιτελέσει ή ιδιωτική εύαισθησία καί πρωτοβουλία στό μουσειακό χώρο.

Τό περίφημο «MECENAT», πού τόσο συζητήθηκε καί έξυμνήθηκε στό Ε' Παγκόσμιο Συνέδριο τής «Διεθνούς Όμοσπονδίας τών Φίλων τών Μουσείων» πού έγινε στό Παρίσι τόν περασμένο 'Ιούλιο, θρίσκει στήν περίπτωση του Μουσείου Μπενάκη τήν πληρέστερη έφαρμογή καί δικαίωση.

"Ενα ειδικό πρόγραμμα, πού καταρτίζεται γιά τό χειμώνα 1984-85, πιστεύουμε ότι θά βοηθήσει τά 700 μέλη μας στό:

«νά γνωρίσουμε καλύτερα τό Μουσείο μας».

Τό Δ.Σ. τών «Φίλων»

ΑΠΟ ΤΗ ΣΩΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Προληπτική προστασία 'Η έκθεση του ICCROM

Ο έμπειρογνώμων του ICCROM κ. Gael de Guichen, πού μετακλήθηκε τόν περασμένο Μάιο στην Αθήνα μαζί με τόν συνεργάτη του κ. B. Ramer για νά μελετήσουν τό θέμα τής προληπτικής προστασίας τών έκθεμάτων του Μουσείου, υπέβαλε τήν έκθεσή του πρός τή Διοίκηση του Μουσείου καί τό Δ.Σ. τών Φίλων μέ τήν από 23 'Ιουλίου 1984 επιστολή του, όπου καί έκφράζει τίς εύχαριστίες του γιά τίς περιποιήσεις πού του έπιφυλάξαμε κατά τήν έδώ διαμονή του.

Προλογίζοντας τήν έκθεσή του ό κ. G. de Guichen, γράφει:

«Οι Φίλοι του Μουσείου Μπενάκη κάλεσαν τό ICCROM νά γνωματεύσει σχετικά μέ τά προβλήματα συντήρησης πού αντιμετώπιζει τό Μουσείο σήμερα. 'Η άποστολή πραγματοποιήθηκε από τίς 13 ως τίς 19 Μαΐου 1984.

Οι κύριοι G. de Guichen καί B. Ramer έτυχαν έξαιρετικής ύποδοχής. Όλοι - Διοικούσα Έπιτροπή, «Φίλοι», Προσωπικό - τούς παρείχαν συνεχώς κάθε δυνατή βοήθεια, κι' έτσι τό έργο τους έγινε όχι μόνο εύκολο αλλά έπωφελές καί εύχάριστο. Έξάλλου, ή αναλυτική έκθεση πού άκολουθεί δέν θά μπορούσε νά καταρτισθεί χωρίς τή βοήθεια του Δρ. Α. Δεληβορριά πού έδειξε μεγάλο καί άμεσο ενδιαφέρον γιά τά τεχνικά θέματα πού άπασχόλησαν τούς συμβούλους του ICCROM. Παρόμοια αντιμετώπιση, δύσκολα συναντάει κανείς σήμερα στό μουσειακό έπάγγελμα».

'Η κύρια έκθεση χωρίζεται σέ τρία μέρη. Τό πρώτο περιλαμβάνει διαπιστώσεις γιά τή σημερινή κατάσταση από πλευράς προληπτικής προστασίας τών έκθεμάτων. Τό δεύτερο, σειρά ύποδείξεων γιά τίς αναγκαίες θελωτιώσεις θραχυχρόνια καί μακροχρόνια. Τό τρίτο είναι καθαρά τεχνικό, μέ προδιαγραφές μηχανημάτων μετρήσεως τής άτμοσφαιρικής ρυπάνσεως, έγκαταστάσεων φωτισμού κλπ.

'Ιδιαίτερα τονίζεται στην έκθεση ότι έπείγει νά βρεθεί λύση στό θέμα τής στενότητας τών χώρων εκθέσεων, άποθηκεύσεως, εργασιών συντηρήσεως κλπ.

Χαρακτηριστική είναι ή παράγραφος πού αναφέρει ότι σ' ένα σύγχρονο Μουσείο μόνο τό 20% τών διατιθεμένων χώρων καταλαμβάνεται από τά εκθέματα ένώ τά υπόλοιπα 80% προορίζονται γιά τήν άποθήκευση συλλογών, εργαστήρια, βιβλιοθήκη κλπ. Στή δική μας περίπτωση τά ποσοστά είναι αντίστροφα.

Ἡ ἔκθεση μελετᾶται ἤδη ἀπὸ τῆ Διεύθυνση τοῦ Μουσείου, προκειμένου νά γίνει ἡ σχετική εἰσήγηση στή Δ.Ε. γιά νά ἀποφασιστεῖ ποιές ἀπό τίς ὑποδείξεις θά υἱοθετηθοῦν.

«ΚΟΣΜΗΣΙΣ»

Μιά ἔκθεση τοῦ Μουσείου Μπενάκη στό Μουσεῖο Τέχνης καί Ἱστορίας τοῦ FRIBOURG

Στίς 12 Ἰουλίου αὐτοῦ τοῦ χρόνου ἐγκαινιάστηκε στό FRIBOURG τῆς Ἑλβετίας μιά μεγάλη Ἐκθεση μέ 187 ἀντικείμενα τοῦ Μουσείου Μπενάκη: Φορεσιές καί κοσμήματα, ἐξαρτήματα ἐνδυμασιῶν, καί κεντήματα ἀπό τό στολισμό τοῦ νυφικοῦ κρεβατιοῦ. Ἀνάμεσά τους παρουσιάστηκαν μερικά ἀπό τά ὀπανιότερα καί γνωστότερα κομμάτια τῶν συλλογῶν τοῦ Μουσείου. Ὁ κύριος τίτλος τῆς Ἐκθέσεως! «COSMESIS (La parure féminine en Grèce à l' époque post-byzantine/ Tracht und Schmuck der Griechin zur nachbyzantinischen Zeit)», ὀφείλεται στή γλωσσική εὐαισθησία τοῦ ποιητῆ Νίκου Καρούζου καί στήν προσπάθειά μας νά βροῦμε μιά λέξη πού ὄχι μόνο νά ἀποδίδει τό περιεχόμενό της, - τόν «κόσμο» - δηλαδή τά στολίδια καί τό στολισμό, τῆς Ἑλληνίδας στή μεταβυζαντινὴ ἐποχὴ - ἀλλά καί νά μεταγράφεται ἠχητικά καί νά γίνεται ἐννοιολογικά ἀντιληπτὴ στίς εὐρωπαϊκῆς γλώσσες.

Οἱ προσυνηνοήσεις μέ τοὺς ὑπευθύνους τῆς Ἑλβετικῆς πλευρᾶς, καί κυρίως μέ τῆ διευθύντρια τοῦ Μουσείου τοῦ Fribourg κ. Yvonne Lehnherr, εἶχαν ἀρχίσει ἀπὸ τό 1981. Λόγοι σχετικοί μέ τοὺς παρεμβατισμούς καί τό γραφειοκρατικό πνεῦμα ἄλλων ὑπηρεσιῶν, ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τῆ θέληση τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Μουσείου Μπενάκη, ἐπιβράδυναν τίς διαδικασίες τῶν συνηνοήσεων καί καθυστέρησαν τὴν ἐπιλογή καί τὴν καταγραφή τοῦ ὕλικου, τῆ σύνταξη τῶν κειμένων τοῦ Καταλόγου καί τῆ διεκπεραίωση τῆς ὅλης γραφειοκρατικῆς ὑποδομῆς (ἐγκριση ἀδείας ἀπὸ τό Ἰπουργεῖο Πολιτισμοῦ, συνηνοήσεις γιά τὴν ἀσφάλιση τῶν ἀντικειμένων, φωτογραφήσεις κλπ.). Ἄν παρ' ὄλ' αὐτὰ ἡ Ἐκθεση μπόρεσε τελικά νά πραγματοποιηθεῖ μ' ἓνα ἐλάχιστο πράγματι χρονικὸ διάστημα προετοιμασίας (Μάρτιος - Ἰούνιος 1984), αὐτό ὀφείλεται στήν αὐτοθυσία καί τὴν ἀντοχή μέ τὴν ὁποία ἐργάστηκαν, ὅπως πάντα, οἱ συνεργάτριες τοῦ Μουσείου Ἡλέκτρα Γεωργούλα, Γιούλα Ρίσκα καί Κάτε Συνοδινοῦ.

Μέ τὴν Ἐκθεση αὐτὴ τό Μουσεῖο Μπενάκη προσπαθεῖ νά δείξει τὴ θαυμαστὴ ἐνότητα ὕφους πού διέπει τὴν ἐλληνικὴ καλλιτεχνικὴ

παραγωγή κατά τὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας σέ ὄλο τό γεωγραφικό ἀνάπτυγμα τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου, μαζί μέ τήν Κύπρο καί τή Μικρά Ἀσία. Ὁ «κόσμος» τῆς γυναίκας προβάλλεται στόν εὐρωπαϊο ἐπισκέπτη, πού ἀγνοεῖ τὰ καθέκαστα τῆς νεότερης Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, μέ τρόπο ἐκθαμβωτικό, ὅπως διαπίστωσε καί ὁ πρόεδρος τῶν «Φίλων» τοῦ Μουσείου Μπενάκη κ. Γεώργιος Σπέντσας ὅταν ἐπισκέφθηκε τό FRIBOURG ὅσο ἀκόμη στηνόταν ἡ Ἐκθεση ὑπό τήν προσωπική ἐποπτεία τοῦ Διευθυντῆ τοῦ Μουσείου κ. Α. Δεληβορριά.

Στόν Κατάλογο πού ἐκδόθηκε γαλλικά καί γερμανικά, παρέχονται συμπληρωματικές πληροφορίες γιά τό ἱστορικό ὑπόβαθρο, τήν οἰκονομική καί κοινωνική πραγματικότητα, ἀλλά καί γενικότερα γιά τό ρόλο τῆς γυναίκας ὡς τὰ χρόνια τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821.

Στά ἐγκαίνια τῆς Ἐκθέσεως παρέστη ὁ Πρέσβης τῆς Ἑλλάδος στήν Ἐλβετία κ. Βελισσαρόπουλος, ὁ ὁποῖος καί διάβασε μήνυμα τῆς Ὑπουργοῦ Πολιτισμοῦ καί Ἐπιστημῶν κ. Μελίνας Μερκούρη. Ἀφίσεις μέ ἔμβλημα τῆ χρυσή καρδέλα τῆς Πάτμου εἶχαν γεμίσει τίς ἑλβετικές πόλεις, οἱ κριτικές τῶν ἐφημερίδων ἦταν ἐγκωμιαστικές, καί στίς καθημερινές συζητήσεις χαιρόταν κανεῖς νά διαπιστώνει τήν ἔλξη καί τόν προβληματισμό πού εἶχε προκαλέσει ὁ τίτλος τῆς Ἐκθέσεως: ΚΟΣΜΗΣΙΣ.

ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ «ΦΙΛΩΝ»

**Κοινή συνάντηση Δ.Ε.
του Μουσείου και Δ.Σ. τών Φίλων**

Στις 26 Σεπτεμβρίου 1984 πραγματοποιήθηκε η έτήσια κοινή συνάντηση της Διοικητικής Έπιτροπής του Μουσείου, του Διοικητικού Συμβουλίου τών Φίλων, και του Διευθυντού και τών υπευθύνων τών Τμημάτων του Μουσείου.

Τά πορίσματα θά δημοσιευθοῦν στό προσεχές τεῦχος.

Ἐκδηλώσεις τοῦ τριμήνου

Ἀπό τίς 29 Ἰουνίου ὡς τίς 4 Ἰουλίου 1984 ἔγινε μιά ἐκδρομή στή Νάξο καί τή Σαντορίνη, μέ ξεναγούς: στόν Ἀπόλλωνα καί τήν Ἀπείρανθο τόν κ. Γ. Καστρίσιο, τοπικό ὑπάλληλο - στό Ἀρχαιολογικό Μουσείο τῆς Σαντορίνης καί τό Μουσείο Δ. Τσίτουρα τήν κ. Ἀθηνᾶ Σχοινᾶ, ἱστορικό τῆς τέχνης, πού προσφερε εὐγενῶς τίς ὑπηρεσίες της καί στίς Ἀνασκαφές Σπ. Μαρινάτου στό Ἀκρωτήρι τῆ δ. Κ. Λεγάκη, τοπική ξεναγό.

Ἡ ὀργάνωση τῆς ἐκδρομῆς, πού ἦταν ἀψογή, ἔγινε ἀπό τό Γραφεῖο ΣΥΡΙΓΟΣ TRAVEL καί οἱ ἐντυπώσεις τών 32 μελῶν μας πού συμμετείχαν ἦταν ἄριστες.

Τόν Αὐγούστο, ἐξαιτίας τών θερινῶν διακοπῶν, δέν ἔγιναν ἐκδρομές.

Γιά τίς ἐκδηλώσεις πού προγραμματίζονται γιά τό Σεπτέμβριο (καί τόν Ὀκτώβριο) βλέπε τό Πρόγραμμα Ἐκδηλώσεων.

Πρόγραμμα προληπτικής προστασίας

Ἡ συμβολή τῶν Φίλων στήν προσπάθεια βελτιώσεως τῆς προληπτικῆς προστασίας τῶν ἐκτεθειμένων καί ἀποθηκευμένων ἀντικειμένων τοῦ Μουσείου ὑπῆρξε, ἐλπίζουμε, θετική.

Μέ τήν ἐκθεση τῶν ἐμπειρογνομόνων τοῦ ICCROM ἔληξε ἡ ἀποστολή πού ἀνατέθηκε στούς Φίλους ἀπό τή Διοίκηση τοῦ Μουσείου γιά τήν ἐπιλογή καί μετάκληση στήν Ἑλλάδα τοῦ κατάλληλου εἰδικοῦ.

Ἡ Δ.Ε. καί ὁ Διευθυντής τοῦ Μουσείου ἔχουν τώρα στά χέρια τους ἕνα ἐγκυρο κείμενο πού θά τούς βοηθεῖ στήν ἄσκηση τῆς πολιτικῆς τους στό πρωταρχικῆς σημασίας θέμα τῆς προληπτικῆς προστασίας τῶν θησαυρῶν τοῦ Μουσείου.

Ὅσο γιά τή μελλοντική βοήθεια τῶν Φίλων πρός αὐτή τήν κατεύθυνση, σημειώνεται ὅτι τό πρόγραμμα συμπαραστάσεως πού ἐγκρίθηκε ἀπό τήν τελευταία Γενική τους Συνέλευση περιλαμβάνει καί τήν ἀγορά ὀργάνων μετρήσεως τῶν διαφόρων ρυπάνσεων κ.λ.π.

Ὁ χρόνος προμηθείας, ὁ ἀριθμός καί τό εἶδος ἐξαρτᾶται ἀπό τήν ἀποδοχή τῶν προτάσεων τῆς Ἐκθέσεως ἀπό τή Διοίκηση τοῦ Μουσείου, καί ἀπό τήν προτεραιότητα πού θά τούς δώσει.

Λογαριασμός δωρεῶν Φίλων – Art Fund

Συνεχίζεται, μέ κάπως μειωμένο ρυθμό λόγω τῶν καλοκαιρινῶν διακοπῶν, ἡ συμπάρσταση τῶν Φίλων στό ταμεῖο τοῦ Art Fund.

Ὡς τίς 6 Σεπτεμβρίου 1984 τό ποσό πού συγκεντρώθηκε ἔφτασε στίς 316.000 δραχμές, μέ τή συμμετοχή καί τῶν ἐξῆς Μελῶν:

Μαριάνθης Ἀναγνωστοπούλου, Ἐλένης Βογιατζῆ, Ἰνώς Καψάλη, Ἀνδρέα Κοντουμά, Ἰακίνθης Κοντουμά, Δέσποινας Κότσικα, Ἀγνῆς Κύρου, Ἀλίκης Λαζαρίδη, Ἑλλης Μαλάμου, Νένας Μιχαλάκη, Γιάννη Μόραλη, Ἐμμανουήλ Μπενάκη, Μιχαήλ Μπενάκη, Ἀγγελικῆς Πρωτονοταρίου, Ἰλεάνας Σιώρη.

Περιμένουμε πάντα τή δραστηριοποίηση καί τῶν ὑπολοίπων 629 Μελῶν, γιατί οἱ στόχοι πού ἐτάξαμε εἶναι ἐπείγοντες καί πιεστικοί.

Ἐπενθυμίζουμε καί πάλι ὅτι οἱ σχετικές δωρεές πρός τό Μοῦσεῖο ἐκπίπτονται ἀπό τό ἐτήσιο φορολογούμενο εἰσόδημα τῶν δωρητῶν.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΜΠΙΕΝΑΚΗ

Διευθυντής: Δρ " Αγγελος Δεληβορριάς

ΤΜΗΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΟΝΙΜΟ	ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ	ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ	ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ	Ήλετρα Γεωργιάδα, αρχαιολόγος Ειρήνη Γερούλδου, μουσειολόγος Έλενη Κωνσταντέλλου, αρχαιολόγος Γ. Ρίσκα, υπεύθυνη μουσειακού υλικού Κάτε Συνοδινού, αρχαιολόγος Αίζα Φραγκουδάκη, δακτυλογράφος Γιώργος Βλαστός, έξωτ. υπηρεσία			
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	Μαρία Αποστολοπούλου Βασιλης Δήλιου	Τηλέμαχος Αποστολοπούλος Χρυσούλα Καργιώργου		
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	Γίτα Τσάκωνα, βιβλιοθηκονόμος		Νέλλη Ίωαννου, δακτυλογράφος	
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΣΥΛΛΟΓΗ	Δασκαρίνα Μπούρα, βυζαντινολόγος		Ευρυδίκη Ζήκα, βυζαντινολόγος Μαρούλα Κουρουντού, βυζαντινολόγος Χαράλαμπος Μπακαρτζής, βυζαντινολόγος	Φωφώ Μαυρικού, ιστορικός
ΕΛΛΗΝΟΡΩΜΑΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ			Δημήτρα Μπακαρτζή, βυζαντινολόγος	Χρήστος Μπουλάκης, αρχαιολόγος

ΕΛΛΗΝΟΡΩΜΑΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

Χρήστος Μπουλάκης, άρχαιολόγος
Στέφανη Πιλιτσόγλου, αρχαιολόγος

ΙΣΤΑΜΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

Έλενη Φίλωνος, Ιστανμπολόγος

ΤΜΗΜΑ ΧΑΡΑΚΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΩΝΦοινη-Μαρία Τονγκάκου,
Ιστορικός της τέχνης

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

Βαλεντίνη Τσελίκια, Ιστορικός

Έλενη Γαρέζου, Ιστορικός

'Αλέξανδρος Χάφτ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

Αιμιλία Γερούλιδου, θιζαντινολόγος
Φοινη Κωνσταντίνου, αρχαιολόγος

Είλη Γεωργιάδη

Καίτη Κόντου

Τίση Κασσωτάκη
Αίλια ντέ Τοδδές
Νέλλη Μαλκομπούλου
Ρούλα Μιχαηλίδη
Μαρία Μητροπούλου

ΛΟΓΓΡΑΦΙΚΟ

ΚΙΝΕΖΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

Στέργιος Στραυρόπουλος,
συντηρητής εικόνων σε έβωλο,
Κάθυ Μάδανου, συντηρήτρια
εικόνων σε έβωλο.Julie Brown, συντηρήτρια
χαρτιού
Βίγνυ Ρουμάνου, συντηρήτρια
υφάσματοςΜαρίλια Ανικαρδοπούλου, συντηρήτρια
χαρτιού
Μρουλή Μηνγαίου, συντηρήτρια
υφάσματος
Κ. Παπαθανασοπούλου,
σπουδαστρια

ΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

'Αγγελική Μηνιάτη, Νομικός σύμβουλος

Τό Δ.Σ. τών Φίλων στή συνεδρίασή του τῆς 13ης Σεπτεμβρίου 1984, ἀποφάσισε, μετά ἀπό εἰσήγηση τοῦ Προέδρου, τήν κατάρτιση εἰδικοῦ προγράμματος πού θά διευκολύνει τά μέλη μας νά γνωρίσουν τό Μουσεῖο μας καλύτερα.

Τό πρόγραμμα θά περιλαμβάνει εἰδικές ξεναγήσεις στό χῶρο τοῦ Μουσείου, ἐπαφές τών μελῶν μέ τά στελέχη τοῦ Μουσείου, κ.λ.π.

Παράλληλα, τά «Νέα τών Φίλων» ἀρχίζουν ἀπό σήμερα τήν πληροφόρηση τών μελῶν πάνω σέ θέματα σχετικά μέ τή νομική μορφή καί τή διοίκηση, τή διάρθρωση τών Ὑπηρεσιῶν, τούς ἐπιστημονικούς καί λοιπούς συνεργάτες, τούς παλαιούς εὐεργέτες καί δωρητές τοῦ Μουσείου κ.λ.π.

Νομική μορφή - Περιεχόμενο - Διοίκηση

Τό Μουσεῖο Μπενάκη ἰδρύθηκε τό 1930, εἶναι ἴδρυμα Κοινωφελές Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, καί ἀποτελεῖ δωρεά στό Κράτος ἀπό τόν ἰδρυτή του, τόν μεγάλο Μαικήνα τῆς Τέχνης Ἀντώνιο Μπενάκη.

Ὁ Ἰδρυτικός Νόμος τοῦ Μουσείου, πού εἶναι ταυτόσημος μέ τή Σύμβαση Δωρεᾶς στό Κράτος, εἶναι ὁ Νόμος 4599/1930.

Τό Μουσεῖο Μπενάκη στεγάζεται στό Ἰδιόκτητο Μέγαρο τῆς Οἰκογένειας Ἐμμανουήλ Μπενάκη, στή γωνία τών ὁδῶν Βασιλίσσης Σοφίας καί Κουμπάρη 1.

Τό Μουσεῖο Μπενάκη περιλαμβάνει: Λαϊκό Τμήμα μέ φορεσιές καί κοσμήματα Ἑλληνικῆς Λαϊκῆς Τέχνης. Ἱστορικό Τμήμα μέ ἀντικείμενα ἱστορικά, ὅπλα, ἐνθύμια τών πολέμων, ἔλληνικά νομίσματα. Τμήμα Βυζαντινῶν Εἰκόνων, καθῶς ἐπίσης καί μεγάλο ἀριθμό ἀπό κεντήματα, κοσμήματα, ἐκθέματα σινικῆς κεραμουργίας, ἐκθέματα ἰσλαμικῆς τέχνης, ἐκθέματα μεταλλουργίας. Τό Μουσεῖο ἔχει ἀκόμη: Τμήμα Ἱστορικῶν Ἀρχείων, πλουσιότατη Βιβλιοθήκη μέ βιβλία ἱστορικά, βυζαντινά καί βιβλία τέχνης, Τμήμα Φωτογραφικοῦ Ἀρχείου καθῶς καί Τμήμα Ἐκδόσεων. Τό τελευταῖο διαθέτει Καταλόγους καί Ὁδηγούς τών συλλογῶν τοῦ Μουσείου, πού ἀποτελοῦν γιά τόν μελετητή πολύτιμα βοηθήματα, καλλιτεχνικά ἐγχρωμα δελτάρια μέ ἀπεικονίσεις ἐκθεμάτων τοῦ Μουσείου, καί ἀντίγραφα ἀπό κοσμήματα καί μεταλλικά ἀντικείμενα τών συλλογῶν του.

Τά ἐκθέματα τοῦ Μουσείου ἀποτελοῦνται κυρίως ἀπό τίς ἰδιωτικές συλλογές τοῦ Ἰδρυτή τοῦ Μουσείου Ἀντωνίου Μπενάκη, καί ἀπό πολυάριθμες δωρεές εὐγενῶν δωρητῶν, πού ἀκολουθώντας τό

παράδειγμα του 'Αντωνίου Μπενάκη, κληροδοτούν στο Μουσείο τὰ ἀτομικά τους καλλιτεχνικά ἀντικείμενα, μέ τὰ ὅποια εἶχαν συνδέσει τή ζωή τους ἢ καί τὰ ἀκίνητα ὅπου ἐζησαν, μέ τή βεβαιότητα ὅτι αὐτά θά βροῦν καί ἐκεῖ τή στοργή καί τήν προστασία μέ τίς ὁποῖες τὰ περιέβαλλαν οἱ δωρητές τους.

Τό Μουσείο Μπενάκη διοικεῖται ἀπό Διοικητική Ἐπιτροπή πού σήμερα ἀποτελεῖται ἀπό ἑννέα μέλη.

Πρόεδρος εἶναι ὁ κ. Λάμπρος Εὐταξίας
'Αντιπρόεδρος ὁ κ. Μαρίνος Καλλιγᾶς
Γενική Γραμματεὺς ἡ κ. Εἰρήνη Καλλιγᾶ
Ταμίας ἡ κ. Ἐλένη Πολυχρονιάδη
Καί μέλη: Ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κ. Βενιζέ-
λος Λεονταρίτης, ἡ κ. Ρένα Ἀνδρεάδη καί οἱ κκ. Μαρίνος Γερουλά-
νος, Ἰωάννης Κωστόπουλος καί Μιχαήλ Μελάς.

Τό πρῶτο Διοικητικό Συμβούλιο τοῦ Μουσείου ἦταν ἐξαμελές.
Πρόεδρος ἦταν: ὁ Ἀντώνιος Μπενάκης.

'Αντιπρόεδρος: ὁ Στέφανος Δέλτας.

Καί μέλη: ὁ Ἄθως Ρωμάνος, ὁ Ἀντώνιος Γαζῆς, ὁ Ἀλέξανδρος Πάλλης καί ὁ Ἀριστείδης Κυριακίδης.

Πρόεδροι τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Μουσείου ἔχουν διατελέσει: ὁ Ἀντώνιος Μπενάκης, ὁ Κωνσταντῖνος Μπενάκης καί ὁ Ἀριστείδης Κυριακίδης. Πρόεδρος ἀπό τίς 24/6/1967 εἶναι ὁ κ. Λάμπρος Εὐταξίας.

Διευθυντές τοῦ Μουσείου ἔχουν διατελέσει: ὁ Θεόδωρος Μακρί-
δης (5.5.1931 - 31.10.1940) καί ὁ κ. Μανόλης Χατζηδάκης (1.6.1941 -
31.5.1973). Διευθυντής του σήμερα εἶναι ὁ κ. Ἄγγελος Δεληβορριάς
(ἀπό 1.8.1973).

Ἡ Βιβλιοθήκη

Ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Μουσείου Μπενάκη, ἰδρύθηκε τό 1931, τή χρονιά πού ἐγκαινιάστηκε τό Μουσείο καί ἄνοιξε τίς συλλογές του στό κοινό. Πυρήνας της ἦταν ἡ προσωπική βιβλιοθήκη τοῦ Ἀντώνη Μπενάκη. Σήμερα ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Μουσείου περιλαμβάνει πάνω ἀπό εἴκοσι χιλιάδες τόμους βιβλίων καί περιοδικῶν, πού τό περιεχό-
μενο τους σχετίζεται γενικότερα μέ τό ὑλικό τῶν συλλογῶν τοῦ Μουσείου.

Τό κύριο ἐνδιαφέρον τῆς Βιβλιοθήκης συγκεντρώνουν ἡ ἐλληνική ἱστορία, ἡ ἐλληνική τέχνη καί ἡ ἐλληνική λαογραφία, ἐνῶ σέ μικρότερες ἐνότητες υπάρχουν συγγράμματα ἀναφερόμενα στήν

ισλαμική τέχνη και τήν τέχνη τῆς "Απὼ Ἄνατολῆς. Σημαντικοὶ ἐπίσης εἶναι οἱ τομεῖς τῶν χειρογράφων, τῶν σπανίων καὶ παλαιῶν ἐκδόσεων καὶ τῶν ἔργων τῶν περιηγητῶν. Ὁ ἰδιαιτέρος χαρακτήρας τοῦ περιεχομένου τῆς κατατάσσει τὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Μουσείου Μπενάκη στὶς εἰδικές βιβλιοθήκες. Ὁ πλουτισμὸς τῆς γίνεται μὲ ἀγορές, δωρεές καὶ ἀνταλλαγές. Δέν εἶναι δανειστική, εἶναι ὅμως ἀνοιχτὴ στό κοινὸ κάθε μέρα ἀπὸ τὶς 9π.μ. ὡς τὶς 1,30 μ.μ., ἐκτός ἀπὸ τὸ Σάββατο καὶ τὴν Κυριακή. Ὑπεύθυνη τῆς Βιβλιοθήκης εἶναι ἡ κ. Πίτσα Τσάκωνα.

Οἱ ἐργασίες πού γίνονται στὴ Βιβλιοθήκη εἶναι ποικίλες: ἐκτός ἀπὸ τὴν τρέχουσα δουλειά, δηλαδή τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ, τὶς παραγγελίες νέων βιβλίων καὶ περιοδικῶν, τὴν καταχώρισή τους στό βιβλίον εἰσαγωγῆς, τὴν ἀλληλογραφία, τὸν ἐσωτερικὸ δανεισμὸ στὰ τμήματα τοῦ Μουσείου κ.λ.π., συνεχίζεται συστηματικὰ ἡ καταλογογράφηση καὶ ἡ ταξινόμηση τῶν ἔργων καθὼς καὶ ἡ δακτυλογράφηση τῶν δελτίων καὶ ἡ ἀλφαθητικὴ τους ταξινόμηση. Ἡ καταλογογράφηση γίνεται σύμφωνα μὲ τοὺς ἀγγλοαμερικανικοὺς κώδικες καὶ περιλαμβάνει τὴν ἀναγραφή τοῦ βιβλίου κάτω ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέα ἢ τοῦ τίτλου καὶ κάτω ἀπὸ τὸ θέμα. Στὴν ταξινόμηση ἀκολουθεῖται τὸ σύστημα τῆς «Βιβλιοθήκης τοῦ Κογκρέσου» καὶ τὸ δεκαδικὸ σύστημα Dewey. Συνεχίζεται ἐπίσης ἡ ἀποδελτίωση τοῦ περιοδικοῦ Ζυγός, ἐνῶ θρῖσκεται στό τυπογραφεῖο καὶ πρόκειται σύντομα νὰ ἐκδοθεῖ ὁ πρῶτος βιβλιογραφικὸς κατάλογος τοῦ Μουσείου ὅπου καταγράφονται ἀναλυτικὰ τὰ παλαιότερα βιβλία τῆς Βιβλιοθήκης, ἐκδόσεις πού χρονολογοῦνται ἀπὸ τὸ 1500 ὡς τὸ 1700.

Οἱ κυριότερες ἐργασίες πού πρέπει νὰ γίνουν σύντομα γιὰ τὴ σωστὴ λειτουργία τῆς Βιβλιοθήκης εἶναι ἡ διαμόρφωση τοῦ χώρου, γιὰ νὰ ἐξασφαλιστεῖ μεγαλύτερη ἄνεση, ἡ ἀπόκτηση νέων ραφιδῶν καὶ ἡ ἐπανατοποθέτηση ὅλων τῶν βιβλίων σύμφωνα μὲ τὴν νέα τους κατάταξη. Στὰ μελλοντικὰ προγράμματα τοῦ Μουσείου ἀντιμετωπίζεται καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἐξευρέσεως μεγαλύτερου χώρου γιὰ τὴ Βιβλιοθήκη, πού ὁ ἀριθμὸς τῶν βιβλίων τῆς ὀλοένα αὐξάνει. Παράλληλα ὅμως πρέπει νὰ ἀντιμετωπιστεῖ καὶ ἡ πρόσληψη ἐνὸς ἀκόμα ὑπαλλήλου, πού εἶναι ἀπαραίτητος γιὰ νὰ γίνουν σωστά καὶ ὅσο τὸ δυνατόν ταχύτερα οἱ ἐργασίες αὐτές.

Σέ προσεχῆ τεύχη θὰ δημοσιευθοῦν ἀνάλογες πληροφορίες καὶ γιὰ τὰ ἄλλα τμήματα τοῦ Μουσείου.

Ε: Συνέδριο τής ΔΟΦΙΜ στό Παρίσι

Από τίς 2 ώς τίς 6 'Ιουλίου ἔγινε στό Μέγαρο τής UNESCO στό Παρίσι τό Ε' Διεθνές Συνέδριο τῶν Φίλων τῶν Μουσείων.

Στό Συνέδριο ἀντιπροσωπεύθηκαν 23 χώρες ('Αργεντινή, Αὐστραλία, Βέλγιο, Βενεζουέλα, Βραζιλία, Γαλλία, Δανία, Δυτ. Γερμανία, Ἑλβετία, Ἑλλάς, Ἡνωμένες Πολιτείες, Ἡνωμένο Βασίλειο, Ἰνδία, Ἰσπανία, Ἰταλία, Καναδάς, Κένυα, Μεξικό, Νέα Ζηλανδία, Νιγηρία, Ὁλλανδία, Σουηδία καί Ταϊλάνδη).

Τήν Ἑλλάδα ἐξεπροσώπησε τό Μουσεῖο Μπενάκη μέ τόν Πρόεδρο τῶν Φίλων τοῦ Μουσείου κ. Γ. Σπέντσα, καί τό Μουσεῖο Γουλανδρῆ μέ τήν κ. Ἄννα Μαργαριτοῦλη, γραμματέα τῶν Φίλων τοῦ Μουσείου Γουλανδρῆ. Ὁ κ. Σπέντσας καί ἡ κ. Μαργαριτοῦλη, μέ παρεμβάσεις τους, ἐνημέρωσαν τό Συνέδριο γιά τή δραστηριότητα τῶν δύο Μουσείων καί τῶν Σωματείων πού ἐκπροσωποῦσαν.

Τό Συνέδριο εἶχε τεθεῖ ὑπό τήν προστασία τοῦ Προέδρου τής Γαλλικῆς Δημοκρατίας κ. Francois Mitterrand. Στήν Τιμητική Ἐπιτροπή μετεῖχαν ὁ Δήμαρχος Παρισίων κ. Jacques Chirac, ὁ Ὑπουργός Πολιτισμοῦ κ. J. Lang, ὁ πρῶην Πρόεδρος τής Σενεγάλης κ. Léopold Sédar Senghor καί ἄλλες προσωπικότητες.

Τήν εὐθύνη τής ὀργανώσεως τοῦ συνεδρίου εἶχε ἀναλάβει ἡ γαλλική πλευρά τοῦ Δ.Σ. τής ΔΟΦΙΜ, καί ἰδιαίτερα ὁ Πρόεδρος κ. Francis Huré καί ἡ Γενική Γραμματεὺς κ. Claudie de Guillebon.

Τό Συνέδριο, στό ὁποῖο ἐνεργά συμμετεῖχε τό ICOM μέ τόν Πρόεδρο καί τόν Γενικό Γραμματέα του κ.κ. G. Lewis καί L. Monreal, σημείωσε μεγάλη ἐπιτυχία τόσο ἀπό πλευρᾶς ἀριθμοῦ συνέδρων - 500 περίπου - ὅσο καί γιά τό ἐξαιρετικό ἐνδιαφέρον τῶν θεμάτων πού συζητήθηκαν.

Οἱ περισσότερες ἀντιπροσωπεῖες τῶν χωρῶν πού συμμετεῖχαν ἦταν πολυπρόσωπες.

Ἡ χώρα μας ἦταν ἴσως ἡ μόνη πού ἐκπροσωπήθηκε ἀπό 2 μόνον ἐκπροσώπους. Ἀπό πλευρᾶς Μουσείου Μπενάκη, ἐπρόκειτο ἀρχικῶς νά συμμετάσχει καί ὁ Διευθυντής τοῦ Μουσείου κ. Α. Δεληθορριάς, πού θά ἔκανε καί εἰδικήν εἰσήγηση, ἀλλά τόν ἐμπόδισε ἡ προετοιμασία τής ἐκθέσεως τοῦ Μουσείου μας στό Frébourg, καθώς καί ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῶν Φίλων κ. Α. Καλλιγιάς, πού ἐμποδίστηκε ἀπό λόγους οἰκογενειακοῦς.

Κατά τή διάρκεια τοῦ Συνεδρίου συγκροτήθηκαν 4 ὁμάδες ἐργα-

οίας, πού συζήτησαν τά θέματα:

- α. Μουσείο καί δημιουργία
- β. Μουσείο καί επικοινωνία
- γ. Μουσείο καί συμπαράσταση (*mécénat*)
- δ. Μουσείο καί πόλις.

Οί συζητήσεις οί αναφερόμενες σέ θέματα συνεργασίας μεταξύ Διοικήσεως Μουσείων καί Σωματείων Φίλων, συνεργατών μονίμων καί έθελοντών, ήταν πολύ ένδιαφέρουσες.

Τά συμπεράσματα του Συνεδρίου θά παρουσιαστούν σέ ειδική έκδοση.

Παράλληλα μέ τίς έργασίες του Συνεδρίου, διάφορες επίσημες δεξιώσεις καί γεύματα, έδωσαν τήν εύκαιρία γιά ένδιαφέρουσες έπαφές μέ Φίλους καί στελέχη ξένων Μουσείων.

Μεταξύ των έκδηλώσεων αναφέρονται:

Έναρκτήρια δεξίωση στό Δημαρχείο. Γεύμα στόν Πύργο του Chantilly. Δεξίωση τό Άλσος της Bagatelle καί στό Περίπτερο Gabriel των Champs-Élysées. Καί άποχαιρετιστήριο γεύμα στην Galerie des Batailles του Άνάκτορου των Βερσαλλιών.

Παλιότερα μέλη της ΔΟΦΙΜ, πού είχαν παρακολουθήσει τά προηγούμενα Συνέδρια, θεώρησαν το Συνέδριο αυτό ως ιδιαίτερα έπιτυχές.

Τό προσεχές παγκόσμιο Συνέδριο της ΔΟΦΙΜ θά γίνει μετά τρία χρόνια.

Γενική Συνέλευση της ΔΟΦΙΜ

Ταυτόχρονα μέ τό Ε΄ Διεθνές Συνέδριο συνεκλήθη στό Παρίσι καί ή Τακτική Συνέλευση της Όργανώσεως.

Ό μετέχων στό Συνέδριο Πρόεδρος των Φίλων του Μουσείου Μπενάκη, εκλήθη νά παρευρεθει χωρίς δικαίωμα ψήφου (μόνο τά τακτικά μέλη έχουν ψήφο) στη Γενική Συνέλευση υπό τήν προεδρία του κ. Fr. Huré. Επίσης παρευρέθη καί σέ 2 από τίς συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΟΦΙΜ.

Τό Διοικητικό Συμβούλιο ένέκρινε μεταξύ άλλων τήν έγγραφη των «Φίλων του Μουσείου Μπενάκη» ως άντεπιστέλλοντος μέλους καί της Βραζιλίας ως τακτικού μέλους.

Στήν τελική του συνεδρίαση τό Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε ως Πρόεδρο, μετά τή λήξη της θητείας του κ. Huré, τόν Καναδό κ. E. Boney. Η άπόφαση γιά τή χώρα στην όποία θά άνατεθει ή όργάνωση του Συνεδρίου του 1987 αναβλήθηκε γιά τήν προσεχή συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, πού θά γίνει τό Μάρτιο του

1985.

Υποψηφιότητα για την οργάνωση του νέου Συνεδρίου έθεσε η εκπρόσωπος των ΗΠΑ. Ο άπερχόμενος Πρόεδρος κ. Ηυέ, καθώς και άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου βολιδοσκόπησαν τον κ. Γ. Σπέντσα αν κατ' αρχήν η Έλλάς θά ενδιαφερόταν να αναλάβει την οργάνωση στην Έλλάδα του προσεχούς Συνεδρίου. Όπως ήταν φυσικό, ο κ. Σπέντσας επιφυλάχτηκε να απαντήσει αφού προηγουμένως συνεννοηθεί με τό Δ.Σ. των Φίλων, τή Διοίκηση του Μουσείου καί ένδεχομένως καί με τίς άρμόδιες κρατικές άρχές.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Έπίσκεψη του Μουσείου Φυσικής Ίστορίας Γουλανδρῆ, στην Κηφισιά, στις 6 Ὀκτωβρίου 1984. Ὁρα 9.30 π.μ. ἀναχώρηση ἀπὸ τὴν Πλατεία Ρηγίλλης μὲ πούλμαν (Δρ. 500 τὸ ἄτομο). Ὅσοι διαθέτουν δικὸ τους μέσο μεταφορᾶς μποροῦν, ἂν θέλουν, νὰ ρηθοῦν κατευθεῖαν στὸ Μουσεῖο Γουλανδρῆ στίς 10 π.μ.

Ἐκδρομές: Στὸ Ἐσωτερικό:

1) Ἀπὸ 20 ὡς 23 Σεπτεμβρίου 1984 γιὰ ΠΡΕΒΕΖΑ (ἀρχαία Νικόπολη, Ζάλογγο, Νεκρομαντεῖο Ἀχερουσίας) ΠΑΡΓΑ-ΑΡΤΑ (φράγμα Πουρναρίου). Ἐξοδα δρχ. 8.800 τὸ ἄτομο σὲ δίκλινο δωμάτιο, 9.600 τὸ ἄτομο σὲ μονόκλινο δωμάτιο. Περιλαμβάνονται: Μεταφορὰ μὲ πολυτελὲς πούλμαν - τρεῖς διανυκτερεύσεις σὲ δωμάτια μὲ δικὸ τους λουτρό - 3 πρωινὰ - 3 φαγητὰ - Ἀρχηγός - ξεναγήσεις-πορθμεῖα - φάκελος τοῦ ταξιδιώτη.

2) Ἀπὸ 12 ὡς 14 Ὀκτωβρίου 1984 γιὰ ΒΟΛΟ (ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο) - ΑΓΙΟ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟ ΠΗΛΙΟΥ (Μηλιές-Μουσεῖα Ἀνθίμου Γαζῆ καὶ Λαογραφικὸ, Βυζίτσα, Πινακάτες, Μακρυνίτσα, Πορταριά-Μουσεῖο Θεόφιλου).

Ἐξοδα: δρχ. 5.500 τὸ ἄτομο σὲ δίκλινο δωμάτιο. Περιλαμβάνονται: Μεταφορὰ μὲ πολυτελὲς πούλμαν - 2 διανυκτερεύσεις σὲ δωμάτια μὲ δικὸ τους λουτρό - 2 πρωινὰ - 2 δεῖπνα - Ἀρχηγός - φάκελος τοῦ ταξιδιώτη.

Τὴν ὁργάνωση τῶν παραπάνω ἐκδρομῶν ἔχει ἀναλάβει τὸ Γραφεῖο SYRIGOS TRAVEL.

Στὸ ἐξωτερικό:

Ἀπὸ 3 ὡς 10 Ὀκτωβρίου 1984 στὴν ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ: Ἀρχηγός - Ξεναγός: ἡ κ. Νότα Παντελεάκη. Ὁργάνωση: Τὸ τουριστικὸ Γραφεῖο HORIZON. Τιμὴ Δρχ. 53.500 τὸ ἄτομο σὲ δίκλινο δωμάτιο, δρχ. 58.500 τὸ ἄτομο σὲ μονόκλινο δωμάτιο.

Περιλαμβάνονται: Ἀεροπορικὸ εἰσιτήριο οικονομικῆς θέσεως - 7 διανυκτερεύσεις- πρωινό- δεῖπνο - μεταφορές - ξεναγήσεις - εἴσοδος σὲ Μουσεῖα - Φ.Κ.Ε.

ΚΟΥΜΠΑΡΗ 1 - ΑΘΗΝΑ 10674 - ΤΗΛ. 36 11 260

